

כל הבשר פרק שמיני חולין

קטו. תורה אור השלם

1. וישמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת פי כל העשה בה מלאכה ונתקתה דפוש זהו מקרב עמיה;

שמות לא די
2. לא תורע ברמך בלאים פן תקדש המלאכה תורע אשר תורע ותבואת הפרג: דברים כב ט

3. את הקחי תשמרו בדמיון לא תרביע בלאים שדך לא תורע בלאים ובגד בלאים שעתנו לא יעלה עליך: ויקרא יט ט

4. אל תאכלו ממנו נא אם עלי איש ראשו על קרעיו ועל קרבו: שמות יב ט

אלתחת וזנחיס צ"ב (דף כז). דפליגי תנאי גבי ולקח הכהן מיד החטאת באצבעו ותן לאיכא דמוקיי אצבע אשלפניו אולקח ולא אנתניה של אחריו ואיכא דמוקיי לה אנתניה של אחריו ולא אלקיסה דלפניו ואיכא דמוקיי לה אחרוייהו היינו טעמא דפשטיה דקרא משמע טפי אלקיסה דלקמיה ואשכחן

דזוכתא אחרניא ולקחת מיד הפר ונתת על קרנות המזבח באצבעך דהוי אצבע אנתניה והשתא פליגי דמד מוקיי אלקיסה כמשמעותיה דקרא וחד מוקיי לה אנתניה דליף סתום מן המפורש ולא צעי נמי לאוקומי אלקיסה דלא שיף לקיסה אלא צע אלל דצעד און לשפת המזרק וך דמוקיי אחרוייהו אלקיסה משום משמעותא ואנתניה דליף נמי מן המפורש וזריך עיון כל איכא דלמך מקרא נדרש לפניו ולאחריו אס וכול ליישצ שלל יקשה למה ידרשנו לפניו ולאחריו יותר מאותם שאין להם הכרע: (לעיל) ב"ב שתיעבתי דך הרי הוא בכלל תאכל. וא"ת היאך אנו אולכין אילים אפילו סירסן עובד כוכבים מ"ש מצער בחלצ וי"ל מדלסך רחמנא מעון וכמות לגבוה מכלל דלהדיוט שרי וא"ת אורס און צכור ליתסר אפילו זרמו עובד כוכבים וי"ל (א) דשרי רחמנא קדשים שהוממו כצבי ואיל א"כ אינו דבר מתעבא:

היא קדש ואין מעשיה קדש. וא"ת ואימא למשרי בהנאה אכל באכילה אסירי כדפריש בסמוך גבי זרעים וי"ל דהיתר הנאה נפקא לן מלכס דלאמר צמרוצה (צ"ק דף ע"א). ובאלו נערות (מבזות לה) אפילו לרבי

מעשה שבת. כגון המבשל בשבת ליתסרו באכילה לכל ישראל דהא זהרמין לתעבו ולהתרחק ממנו ואנן תנן צמזיד לא יאכל הוא משום קנס אבל אחרים אולכין צ"ק (לעיל טו). ליתסרו. הורעים והדישה דהא הרחקתין מהם כל הנך דקאמר ליתסרו באכילה ובהנאה קאמר

ליתסרו: **הני לא ר"ש.** אבל בצער בחלצ לא אמרינן האי ק"ו דהא כתיב לא תאכל כל שמיעבתי לך ומסתברא דאיכסורא דקרא עליה קאמר דהא אכיל תועבה גופה אבל האי לא אכיל החרישה עצמה אלא הבא ממנה והחוסס והדש נמי לאו חסימה גופה קאכיל אלא מעשה הבא על ידה וילפינן משבת דאין הבא ממכה קדש: **נלאו זרעים.** הן עצמן תועבה וליתסרו: **כלאים.** אסירי לגבוה דתניא שור או כבז או חז' פרט לכלאים צממא דהשוחט (לעיל לה): **אורס ואס צנו.** אינו אלא מחוסר זמן שהיוס אסור ומחר מותר: **שילוח הקן ליתסר.** כגון נטל את האס מעל הזניס וצא לפניו וחיבינוהו לשלח כדתנן לקמן (דף קמ"א). משלח ואינו לוקה תאסר

ליתסרו עולמית דהא נעזבה זה עזירה: **לא אמרה תורה שלל ליתסרה.** וכאן הרי אמרה שלל דכתיב (דברים כג) לא תקח האס והדר שלל תשלח דלס לקחת אותה חזור ושלחה ואס היתה אסורה לא היה אומר לך שלחנה וישלחו זה בני אדם וה"ה דמנין נמי בכל הני מה שבת דחמירא כו' ומיניה מדי דמשכח פירוקא מגופיה לא יליף מאחרני ליתסר אחרניא שילוח הקן ליתסר כל שילוח הקן ליתסר האס לעולם

ואפילו שלחה דהא כל שמיעבתי לך הרי הוא לך לעולם צבל תאכל והרי אסרתיה לך באותה שעה וזה נראה לי עיקר דהא לא קאמר רב אשי דכל דבר שנעזבה צו עזירה ומתלה הוא מותר אסור דלס כן המורש צבור ותמור והמרביע כלאים והחוסס יאסרו הבהמות ואנן לא פרכינן מנייניהו מדי אלא מן היוצא מן: **שהוא כזה.** שאסור באכילה כזה:

כעורה

פי' מעון וכתות ונתוק וכתות אכל אתה מקריב קדשים שנעזבה צהן עזירה וא"ת הורעים והדישה ליתסרו דמקרא דללה על כרחך לא משתרו לגבוה אלא צעלי חיים דאי כל מיני א"כ כל מעשה שבת נמי תיפוק ליה מאלה ול"ל היא קדש וי"ל דלא שיף (א) מכל שמיעבתי לך הורעים והדישה דלל תחוסס אסור משום בהמה וכן לא תחרוש ולא משום חרישה וזרעה דלפילו בלאו חרישה אסור להניג צבור ותמור

ב' וא"ת ובסמוך צסוגיין פריך שילוח הקן ליתסר תיפוק ליה דלהף לגבוה שרי מהאי קרא דללה וי"ל דקרא דללה צבהמה כתיב ולא בעופות ועוף צבהמה לא אחי משום דאין גדלות וקטנות פוסל צבהמה כמו צתורים צבני יונה (א) וא"ת למה לי קרא דללה הא מדליתרין קרא צפרק מן הצהמה להויא הרובע והרובע מכלל דשרי קדשים שנעזבה צהן עזירה לא אסירי אלא שמיעבתי וחי מימא דלא אחא מן הצהמין אלא לאשמעינן מכלל דלהדיוט שרי ולא מיתסר מכל שמיעבתי מ"מ נילף חורש צבור ותמור וחסס פי' פרה צק"ו מרובע ונרבע דצמיתה ושרי להדיוט וי"ל דאי לאו אלה הוה אסרינן להו מדכתיב מן הצקר כי היכי דממעטין מיניה נעבד ואית ספרים דגרסי ומה שבת דחמירא אמרת היא קדש ואין מעשיה קדש הני לא כל שכן וכן גרים צקונטרס ופי' דצצער וחלצ לא אמרינן האי (א) קושית דמסתברא דכל שמיעבתי עליה רמינן דקא אכיל תועבה גופה אבל האי לא אכיל החרישה עצמה וכן מוסס לאו חסימה גופה קאכיל אלא הבא על ידה ממנה וילפינן משבת דאין הבא ממכה קודש וקשה דלמה לא יחשב צישול של שבת תועבה גופה כמו צישול של צצר בחלצ ונראה דהיינו טעמא משום דצצער בחלצ הציסול ניכר אבל מעשה שבת אין ניכר שנעשה צצבת ואותו ואת צנו ושילוח הקן דפריך ליה מנייניהו צ"ל דניכר צהס האיכסור יותר ממנה שניכר צבורש צבור ותמור וחסס פי' פרה דש צה: **פן תקדש פן תוקד אש.** וא"ת הא אילתרין לאשמעינן דמנותו צשריפה הא כלאי זרעים אין מנותו צשריפה אבל צהנאה אסירי וי"ל דצנלאו הכי פריך שפייר א"י ליתכוס פן תשטר ומדכתיב תקדש משמע דאתא לאסור הנאה קדש: **ב"ב א"ר** זרעים באבי"ה אסירי בהנאה שרו. וא"ת לקמן (דף קטו). גבי מעביר עזין דלא מיתסר כי אס בהוסף מאתים אבל לא הוסף שרי באכילה מדכתיב תרי קראי המלחה והזרע נימא ה"מ צהנאה אכל באכילה אסירי מכל שמיעבתי לך כדכתיב למימך הכא וי"ל דמתחר דלשכחן כלאי זרעים דשרו באכילה דליתקוס לצבהמה וכלאי הכרס אסורין אס כן קברא הוא בלא הוסף כיון דלא מיתסר לגמרי כשאר כל כלאי הכרס י"ו לו להחיר אף באכילה כמו בכלאי זרעים: **מדאסר רחמנא ב"ב א"ר** אגבוה מב"ב ד"הדיוט שרי. וא"ת ודלמא אילתרין קרא להקדישה וא"כ הרביעה כלאים כדלמך פרק כל האסורים (תמורה כט). גבי טרפה דליתרין לאסור לגבוה היכא דהקדישה וא"כ טרפה וי"ל דמ"מ הכא אי איתין למיסר של הדיוט מכל שמיעבתי לך כ"ש דלגבוה אסירי מכל שמיעבתי לך כדכתיב למימך הכא וי"ל גבי אוחו וכן י"ל גבי אוחו וכן צנו בטמון אי נמי מדגלי לך טרפה שאין אולקח ה"ה בכלאים ומחוסר זמן: **מדאסר רחמנא** מחוסר זמן לגבוה. דכתיב ומיזס והלאה יראה דלמך לעיל צפרק אוחו ואת צנו (דף ע"א).

נתקו הכתוב ללאו דלחות ואת צנו לעשה: **א"א אמרה תורה** שלח אתקצה. תימא דשרינן הכא מהא סברא צלל שום קרא וצסוף פרק שני דקדושין (דף טו). גבי צפרי מלורע דריש כל צפור טהורה תאכלו לרבות המשולחת וזאת אשר לא תאכלו לרבות השחוטת ופריך ואיפוך אגא ומשני רבא לא אמרה תורה שלח לתקלה והשתא למה לן קרא (ד) דכל צפור טהורה תאכלו להמיר דהכא שרינן מהאי טעמא שילוח הקן וי"ל דהתם כיון דכתיב לא תאכלו לאסור האחת הוה אמינא דלידך נמי אסירא משום דליתקוש צפרים אהדי ולא הוה שרינן מטעם דלא אמרה תורה שלח לתקלה אי לאו דליכא עדיין יתורא דכל צפור טהורה תאכלו ולא דמי לכל שמיעבתי לך דהכא דלא כתיב בהדיא אשלות הקן ומהך סברא איכא לאוקומי צמיילי אחריי:

יוחנן הסנדלר דלוקר צמבשל צצבת וקאמ תימא לרבי יוחנן למה ליה למימך מקדש דמעשה שבת אסירי תיפוק ליה מכל שמיעבתי והיתר הנאה מלכס: **הור"ש בשור וחמור וחוסס פי' פרה ודש שרי** צ"הסרו. פי' השור והחמור ויש ספרים דגרסי השתא לגבוה שרי להדיוט מצעיל א' ולגבוה מנא לן דשרו דכתיב (ויקרא כג) ומיד לן נכר לא תקריבו את לחם אלהיכס מכל אלה מכל אלה אי אתה מקריב פי' מעון וכתות ונתוק וכתות אכל אתה מקריב קדשים שנעזבה צהן עזירה וא"ת הורעים והדישה ליתסרו דמקרא דללה על כרחך לא משתרו לגבוה אלא צעלי חיים דאי כל מיני א"כ כל מעשה שבת נמי תיפוק ליה מאלה ול"ל היא קדש וי"ל דלא שיף (א) מכל שמיעבתי לך הורעים והדישה דלל תחוסס אסור משום בהמה וכן לא תחרוש ולא משום חרישה אסור להניג צבור ותמור

שיטה מקובצת

א' כלאי זרעים ליתסרו. ג"ב כ' תוס' בכורות דף נ"ב ע"א:

רבינו גרשום

מדאסר רחמנא כלאים לגבוה. והיך אסר רחמנא שור או כשב פרט לכלאים: מדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה. דכתיב מיזס השמיני והלאה:

שאיין ת"ש מבושלא. לית ליה לר"ל הנך דרשות דדרשינן צסוף פרק כל שעה (פסחים דף ק"א). מינה צללאו וא"כ צצלו או לשאר משקים כו': צצני